

Державний вищий навчальний заклад  
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра педагогіки і психології

**«ЗАТВЕРДЖУЮ»**

Проректор \_\_\_\_\_  
«\_\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

## **РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

### **Педагогічний менеджмент**

напрямок підготовки 6.010102 початкова освіта  
спеціалізація практична психологія, англійська мова та література,  
дошкільна освіта, інформатика  
Коломийський навчально-науковий інститут

Коломия – 201 рік

Робоча програма «Педагогічний менеджмент» для студентів за напрямом підготовки 6.010102 «Початкова освіта». 2019. с.

**Розробники:** Поясик О.І., завідувач кафедри педагогіки і психології, к.п.н.,  
доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки і психології  
Протокол від. «31» січня 2019 року № \_\_\_\_  
Завідувач кафедри педагогіки і психології

\_\_\_\_\_ (Поясик О.І.)

«\_31»\_січня 2019 року

**Схвалено** науково-методичною радою Коломийського інституту

Протокол від. « \_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 20\_\_ року № \_\_\_\_

« \_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 20\_\_ року Голова \_\_\_\_\_ (Лаппо В.В.)

### Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	<p style="text-align: center;">Галузь знань 0101. Педагогічна освіта</p> <p style="text-align: center;">Напрямок підготовки <u>6.010102 Початкова освіта</u></p> <p style="text-align: center;">Освітній рівень – бакалавр</p>	Нормативна	
Модулів – 2		<b>Рік підготовки:</b>	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
Загальна кількість годин – 90		<b>семестр</b>	
		8-й	8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 1 самостійної роботи студента - 1		<b>Лекції</b>	
		12 год	4 год
		<b>Практичні, семінарські</b>	
		18 год.	6 год.
		<b>Самостійна робота</b>	
		60 год.	80 год.
		<b>Індивідуальна робота</b>	
		<b>Вид контролю:</b>	
		залік	залік

**Примітка.**

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 33,3 %:66,7%

для заочної форми навчання – 11,1 %:88,9%

Навчально-методичний комплекс дисципліни  
**«Організація і управління в початковій школі»**

№	Складові навчально-методичного комплексу	Примітки	Відмітки про наявність
1	Типова або навчальна (авторська) програма	Нормативний документ затверджений Міністерством або навчальна (авторська) програма.	+
2.	Титульна сторінка	Назва дисциплін та шифр спеціальності, напряму підготовки відповідно робочого навчального плану	+
3	Робоча програма	1. Включає пояснювальну записку, зміст, змістові модулі, список рекомендованої літератури; 2. Щорічно редагується	+
4	Таблиця з кількістю годин на лекційні та практичні (лабораторні), семінарські заняття	Відповідно до робочого навчального плану поточного року.	+
5	Плани лекцій	. Для асистентів та викладачів розгорнуті плани або тексти. . Щорічно редагується.	Розгорнуті плани
6.	Плани та методичні рекомендації до семінарських (практичних, лабораторних) занять.	Відповідно до робочої навчальної програми поточного року. Щорічно редагується.	+
7	Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів.	Щорічно редагуються	+
8.	Засоби контролю навчальних досягнень.	1. Питання для самопідготовки студентів до заліку, екзамену. 2. Тестові завдання, вимоги до творчих робіт, спортивні нормативи тощо.	+
9.	Критерії оцінювання навчальних досягнень.		+

**Матеріали, що зберігаються на кафедрі**

1.	Методичні рекомендації до виконання контрольних, курсових та випускних робіт.	1. Якщо ці форми роботи передбачені робочою навчальною програмою.	-
2.	Методичні рекомендації, програма або питання до державної атестації(ДЕК).		-
3.	Контрольні роботи студентів по акредитації	Зберігаються до наступної акредитації	-
4.	Екзаменаційні білети.	Щорічно перезатверджуються	-

## 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

**Мета курсу:** Ознайомлення студентів з організацією, змістом, принципами та методами управління системою національної освіти.

### **Завдання курсу:**

- **методичні:** забезпечити умови для опанування студентами основними поняттями, змістом і принципами побудови системи освіти, основними документами про функціонування і розвиток закладів освіти, методикою методичної роботи і наукової організації праці в умовах загальноосвітньої школи;
- **пізнавальні:** ознайомити майбутніх учителів початкових класів із системою загальних принципів побудови освіти в Україні й основними вихідними положеннями і структурою її управління, проблемами і шляхами удосконалення внутрішкільного керівництва роботою загальноосвітньої школи;
- **практичні:** сформуванню вміння організації методичної роботи та створення педагогічного середовища для наукової організації праці учнів і вчителів в умовах початкової ланки освіти, вивчати, узагальнювати і впроваджувати передовий педагогічний досвід раціонально прогнозувати і планувати свою професійну діяльність.

### **3. Програма навчальної дисципліни**

#### **Змістовий модуль 1. Наукові основи організації системи освіти України**

##### **Тема 1. Педагогічний менеджмент як сучасна теорія управління освітою**

Основні поняття теорії педагогічного менеджменту. Сутність поняття педагогічний менеджмент. Педагогічний менеджмент як наука про управління педагогічними системами

##### **Тема 2. Система управління освіти і виховання в Україні: функції, принципи.**

Основні функції управління сучасною освітою. Заклади системи загальної освіти. Принципи управління загальноосвітніми навчальними закладами. Методи управління.

##### **Тема 3. Структура органів управління освітою.**

Структура органів управління освітою. Педагогічна рада загальноосвітнього навчального закладу. Органи громадського самоврядування у навчальних закладах. Принципи організації праці вчителя. Педагогічні вимоги до НОП.

##### **Тема 4. Система державного контролю.**

Структура шкільної інспекції. Зміст роботи шкільної інспекції. Особливості організації та проведення інспектування. Ліцензування та атестація загальноосвітніх навчальних закладах.

##### **Тема 5. Менеджмент організації науково-методичної роботи в навчальному закладі**

Завдання і зміст науково-методичної роботи. Форми роботи з учителями, їх характеристика. Організація методичної роботи в гімназіях і ліцеях. Організація методичної роботи з учителями початкових класів малокомплектних шкіл. Організація методичної роботи на діагностичній основі.

#### **Змістовий модуль 2. Організація внутрішкільного керівництва.**

##### **Тема 6. Планування і облік роботи в школі.**

Функціональні обов'язки директора загальноосвітнього навчального закладу, його заступників. Планування роботи загальноосвітнього навчального закладу. Облік роботи.

## **Тема 7. Система внутрішкільного контролю в загальноосвітніх навчальних закладах.**

Зміст внутрішкільного контролю, вимоги до нього. Види і методи внутрішкільного контролю. Організація внутрішкільного контролю в загальноосвітньому навчальному закладі. Особливості внутрішкільного контролю у початковій школі.

## **Тема 8. Передовий педагогічний досвід.**

Поняття про передовий педагогічний досвід. Критерії оцінки передового педагогічного досвіду. Виявлення і вивчення передового педагогічного досвіду. Впровадження у практику досягнень передового педагогічного досвіду та педагогічної науки.

#### 4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма					Заочна форма						
	Усього	у тому числі				усього	у тому числі					
		л	п	Лаб.	Інд.		с.р.	л	п	Лаб.	Інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<b>Змістовий модуль 1. Наукові засади організації системи освіти та її управління</b>												
Тема 1. Педагогічний менеджмент як сучасна теорія управління освітою	12	2	2			8	12	2				10
Тема 2. Система освіти і виховання в Україні: функції, принципи.	11	2	2			7	12		2			10
Тема 3. Структура органів управління освітою.	12	2	2			8	10					10
Тема 4. Система державного контролю	9		2			7	12		2			10
Тема 5. Менеджмент організації науково-методичної роботи в навчальному закладі	14	2	4			8	10					10
Разом за змістовим модулем 1	58	8	12			38	56	2	4			50
<b>Змістовий модуль 2. Система організації внутрішкільного керівництва</b>												
Тема 6. Планування і облік роботи в школі	11	2	2			7	12	2				10
Тема 7. Система внутрішкільного контролю в загальноосвітніх навчальних закладах	12	2	2			8	12		2			10
Тема 8. Передовий педагогічний досвід	9		2			7	10					10
Разом за змістовим модулем 2	32	4	6			22	34	2	2			30
<b>Усього годин</b>	<b>90</b>	<b>12</b>	<b>18</b>			<b>60</b>	<b>90</b>	<b>4</b>	<b>6</b>			<b>80</b>

## 5. Теми семінарських занять (денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<b>Змістовий модуль 1. Наукові засади організації системи освіти та її управління</b>		
1	Педагогічний менеджмент як сучасна теорія управління освітою	2
2	Система освіти і виховання в Україні: функції, принципи.	2
3	Структура органів управління освітою.	2
4	Система державного контролю	2
5	Менеджмент організації науково-методичної роботи в навчальному закладі	4
<b>Змістовий модуль 2. Система організації внутрішкільного керівництва</b>		
6	Планування і облік роботи в школі	2
7	Система внутрішкільного контролю в загальноосвітніх навчальних закладах	2
8	Передовий педагогічний досвід	2
Всього годин		18

## Теми семінарських занять (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<b>Змістовий модуль 1. Наукові засади організації системи освіти та її управління</b>		
1.	Система освіти і виховання в Україні: функції, принципи.	2
2	Система державного контролю	2
<b>Змістовий модуль 2. Система організації внутрішкільного керівництва</b>		
3	Система внутрішкільного контролю в загальноосвітніх навчальних закладах	2
Всього годин		6

## 6. Самостійна робота (денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<b>Змістовий модуль 1. Наукові засади організації системи освіти та її управління</b>		
1	Опрацювання теми Педагогічний менеджмент як сучасна теорія управління освітою	8
2	Опрацювання теми Система освіти і виховання в Україні: функції, принципи.	7
3	Опрацювання теми Структура органів управління освітою.	8
4	Опрацювання теми Система державного контролю	7
5	Тема 4. Менеджмент організації науково-методичної роботи в навчальному закладі Складіть орієнтовний план роботи методичного об'єднання з Вашої спеціальності. Розробіть проект шкільного методичного кабінету. Вас призначено заступником директора школи з науково-методичної роботи. Запропонуйте свою модель організації науково-методичної роботи в ЗНЗ.	8
Разом за змістовим модулем 1		38
<b>Змістовий модуль 2. Система організації внутрішкільного керівництва</b>		
6	Тема 1. Планування і облік роботи в школі Розкрийте зміст ключових понять теми в педагогічному словнику: «план», «планування», «перспективний план», «календарний план», «оперативний план», «річний план», «колектив школи». Доведіть важливість і необхідність проведення педагогічного аналізу навчально-виховного процесу. Обґрунтуйте важливість і необхідність планування навчального процесу вчителем. Чому, на Вашу думку, без єдиного планування роботи, єдиного підходу немає педагогічного колективу і не може бути ніякого виховного процесу? Законспектуйте Закон України «Про загальну середню освіту» (Стаття 24, 25, 26.)	7
7	Тема 2. Система внутрішкільного контролю в загальноосвітніх навчальних закладах Доведіть важливість і необхідність проведення педагогічного аналізу навчально-виховного процесу. Визначте вихідні положення аналізу уроку. Наведіть один із можливих варіантів аналізу уроку. Відвідайте урок і підготуйте його аналіз. На основі аналізу праці В.О. Сухомлинського “Розмова з молодим директором” визначте, яку роль він відводив відвідуванню та аналізу уроків у системі внутрішньошкільного моніторингу.	8
8	Тема 3. Передовий педагогічний досвід Проаналізуйте специфіку процесу реалізації колективної та індивідуальної форм методичної роботи у школі. Наведіть критерії різних кваліфікаційних категорій педагогів і керівників шкіл. Вивчіть основні нормативні документи, що регламентують підвищення кваліфікації й атестацію працівників освіти. Вкажіть опрацьовану Вами літературу.	7
Разом за змістовим модулем 2		22
Всього		<b>60</b>

**Самостійна робота  
(заочна форма навчання)**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<b>Змістовий модуль 1. Наукові засади організації системи освіти та її управління</b>		
1	Опрацювання теми Педагогічний менеджмент як сучасна теорія управління освітою	10
	Опрацювання теми Система освіти і виховання в Україні: функції, принципи.	10
2	Опрацювання теми Структура органів управління освітою.	10
3	Опрацювання теми Система державного контролю	10
4	Тема 4. Менеджмент організації науково-методичної роботи в навчальному закладі Складіть орієнтовний план роботи методичного об'єднання з Вашої спеціальності. Розробіть проект шкільного методичного кабінету. Вас призначено заступником директора школи з науково-методичної роботи. Запропонуйте свою модель організації науково-методичної роботи в ЗНЗ.	10
Разом за змістовим модулем 1		50
<b>Змістовий модуль 2. Система організації внутрішкільного керівництва</b>		
5	Тема 1. Планування і облік роботи в школі Розкрийте зміст ключових понять теми в педагогічному словнику: «план», «планування», «перспективний план», «календарний план», «оперативний план», «річний план», «колектив школи». Доведіть важливість і необхідність проведення педагогічного аналізу навчально-виховного процесу. Обґрунтуйте важливість і необхідність планування навчального процесу вчителем. Чому, на Вашу думку, без єдиного планування роботи, єдиного підходу немає педагогічного колективу і не може бути ніякого виховного процесу? Законспекуйте Закон України «Про загальну середню освіту» (Стаття 24, 25, 26.)	10
6	Тема 2. Система внутрішкільного контролю в загальноосвітніх навчальних закладах Доведіть важливість і необхідність проведення педагогічного аналізу навчально-виховного процесу. Визначте вихідні положення аналізу уроку. Наведіть один із можливих варіантів аналізу уроку. Відвідайте урок і підготуйте його аналіз. На основі аналізу праці В.О. Сухомлинського “Розмова з молодим директором” визначте, яку роль він відводив відвідуванню та аналізу уроків у системі внутрішньошкільного моніторингу.	10
7	Тема 3. Передовий педагогічний досвід Проаналізуйте специфіку процесу реалізації колективної та індивідуальної форм методичної роботи у школі.	10

	Наведіть критерії різних кваліфікаційних категорій педагогів і керівників шкіл. Вивчіть основні нормативні документи, що регламентують підвищення кваліфікації й атестацію працівників освіти. Вкажіть опрацьовану Вами літературу.	
Разом за змістовим модулем 2		30
Всього		<b>80</b>

## 7. Методи навчання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності (словесні, наочні, практичні).
2. Самостійна робота з книгою.
3. Використання комп'ютерних засобів тестування.

## 8. Методи контролю

### Контроль засвоєння матеріалу включає:

контрольний підсумковий (залік) тест, оцінку відповідей та роботи на практичних заняттях. Сумарна оцінка виставляється за 100-бальною шкалою. Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю. Будуть широко використані такі методи усного, письмового контролю, які мають сприяти підвищенню мотивації студентів-майбутніх фахівців до навчально-пізнавальної діяльності. Відповідно до специфіки фахової підготовки перевага надається усному, письмовому, практичному і тестовому контролю: опитування, розв'язання практичних завдань, тестування, самостійні роботи, дискусії, круглі столи, самооцінювання та ін.

## 9. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль 1.							Модуль 2	Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2			Самостійна робота	
T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	10	100
10	10	10	10	20	10	20		

### Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі	Оцінка	Оцінка за національною шкалою
-------------------	--------	-------------------------------

види навчальної діяльності	ECTS	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	<b>A</b>	відмінно	зараховано
80 – 89	<b>B</b>	добре	
70 – 79	<b>C</b>		
60 – 69	<b>D</b>	задовільно	
50 – 59	<b>E</b>		
26 – 49	<b>FX</b>	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	<b>F</b>	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

### 10. Методичне забезпечення

1. Підручники та посібники, зазначені у списку літератури.
2. Роздатковий матеріал на практичних заняттях.
3. Нормативні документи.
4. Інтернет-ресурси.

### 11. Рекомендована література

#### Базова

1. Бегей В.М. Управління загальноосвітньою школою на демократичних засадах. Львів:ЛДУ, 1995.

2. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. Навчальний посібник, 5-евидання, доповнене і перероблене. К., 2007. 656 с.

3. Островерхова Н.М. Стиль управління сучасним навчально-виховним закладом. *Рідна школа*. 1996. №10.

4.Онишків З.М. Основи школознавства: Навчальний посібник для студентів педагогічних вузів. 3-є видання, доповнене і перероблене. Тернопіль: навчальна книга – Богдан, 2003. 176 с.

5. Педагогіка: Навчальний посібник / В.М. Галузьяк, М.І.Сметанський, В.І.Шахов. 3-є вид., випр. і доп. Вінниця:ДП «Державна картографічна фабрика», 2006. 400 с.

6. Управління навчальним закладом: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / С.Г.Немченко, О.Б. Голік, О.А. Кривильова, О.В. Лебідь. Донецьк:ЛАНДОН-ХХІ, 2012. – 526 с.

7. Сухомлинський В.О. Розмова з молодим директором школи. Вибрані твори: В 5 т. Т. 4. К.: Рад. шк., 1977.

8. Фіцула М.М. Педагогіка : навч. посіб. 3-тє вид., стереотип. К. : Академвидав, 2009. 560 с.

9. Школознавство: навчально-методичний посібник / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка; уклад. Н.В. Бахмат Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2014. 136 с.

#### Додаткова література:

1. Закон України «Про освіту» // Освіта. 1996. 25 квітня.

2. Закон України «Про загальну і середню освіту» (2000р.)
3. Інструкція про організацію та діяльність гімназії // Інформаційний збірник Міністерства освіти України. 1996. №1-2.
4. Інструкція про організацію та діяльність ліцею // Інформаційний збірник Міністерства освіти України. 1996. №1-2.
5. Концепція середньої загальноосвітньої школи України // Інформаційний збірник Міністерства освіти України. 1992. №4.
6. Лізинський В.М. Ідеї до проектів і практика керування школою. Харків: Ранок, 2007. 160 с.
7. Мармаза Інноваційні підходи до управління навчальним закладом. Харків: Видав. гр. «Основа», 2006. 176 с.
8. Осторверхова Н.М., Даниленко Л.І Ефективність управління ЗОШ: соціально-педагогічний аспект. К.: Школяр, 1995. 185 с.
9. Пікельна В.С., Удод О.А. Управління школою. Харків: Видав. гр. «Основа», 2004. 220 с.
10. Примірене положення про раду загальноосвітнього навчального закладу // Інформаційний збірник Міністерства освіти України. 2001. – №8.
11. Тягур Р.С. Управління в сфері фізичного виховання: словник базових термінів. – Івано-Франківськ: Видавець Віктор Дяків, 2013. 148 с.
12. Сухомлинський В.О. Розмова з молодим директором школи // Вибрані твори у 5-ти т. Київ: Рад. Школа, 1978. Т. 4. С 391–626.
13. Шналінський В.В., Помазан К.А. Психологія управління: Посібник для керівників навчальних закладів. Харків: Веста Видавництво «Ранок», 2002. 126 с.

## 12. Інформаційні ресурси

1. Школознавство URL: [http://cab-bakhmat.ac-cent.com/images/posibnuku\\_baxmat/sholoznavstvo.pdf](http://cab-bakhmat.ac-cent.com/images/posibnuku_baxmat/sholoznavstvo.pdf)
2. Максим'юк. Педагогіка. URL: [http://libfree.com/161115214\\_pedagogikaprintsipi\\_upravlinnya\\_osvitoyu\\_shkoloyu.html](http://libfree.com/161115214_pedagogikaprintsipi_upravlinnya_osvitoyu_shkoloyu.html).